

*Н. Сичевська,
студентка,
О. Гуманкова,
кандидат. пед. наук, доцент,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка*

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗДО

Актуальність проблеми. Сучасна дошкільна освіта в Україні переживає період активного реформування, орієнтованого на становлення гармонійно розвиненої особистості, готової до повноцінної участі в житті демократичного суспільства. Згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти, ключовим завданням освітнього процесу є підготовка підростаючого покоління до відповідальної та компетентної взаємодії в соціумі шляхом упровадження таких підходів до вивчення іноземних мов, які заохочують самостійність мислення та розвивають ініціативність [1]. Включення раннього навчання англійської мови до освітнього процесу закладів дошкільної освіти (ЗДО) зумовлює необхідність пошуку педагогічних технологій, що відповідали б як сучасним освітнім вимогам, так і психологічним особливостям дітей дошкільного віку. Серед таких технологій особливої уваги заслуговує проєктна технологія, що органічно інтегрує дослідницьку, творчу та ігрову активність дитини в освітньому процесі.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблему використання проєктної технології загалом, і в навчанні іноземних мов зокрема, розглядали такі науковці, як: Л. Байдюк, В. Бондар, О. Пехота, О. Тягло, О. Цимбал, П. Цимбал та інші. Проте, переважна кількість публікацій присвячена використанню зазначеної технології у шкільному контексті, питання застосування проєктної технології саме в ЗДО під час навчання англійської мови дошкільників потребує подальшого наукового та методичного опрацювання.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та практична демонстрація можливостей використання проєктної технології на заняттях з англійської мови в ЗДО.

Виклад основного матеріалу. Проєктна технологія являє собою гнучку модель організації освітнього процесу, що орієнтована на творчу самореалізацію дитини та розвиток її потенціалу в ході створення конкретного продукту під педагогічним супроводом [2: 224]. Її основу складають пізнавальна й дослідницька активність, здатність самостійно конструювати знання та працювати з інформацією. При цьому традиційна вертикаль «педагог – дитина» поступається місцем партнерській взаємодії, де дитина виступає активним суб'єктом освітнього процесу [3: 150].

Навчальний проєкт – це спільна діяльність учасників (навчально-пізнавальна, дослідницька, творча або ігрова), об'єднана спільною метою та спрямована на отримання реального результату, що розв'язує конкретну

проблему чи завдання [4]. У контексті ЗДО проєктна діяльність є особливо органічною, оскільки відповідає провідному виду діяльності дошкільника – грі та природній дитячій допитливості.

Метою використання проєктної технології в ЗДО є:

- активізація та закріплення тематичної лексики;
- розвиток іншомовного мовлення в діалогічній і монологічній формах;
- формування мотивації до вивчення англійської мови;
- розвиток навичок співпраці та командної взаємодії у дітей.

З огляду на вікові особливості дошкільників, у ЗДО доцільно використовувати такі види проєктів [2; 4]:

- інформаційні: спрямовані на збір і осмислення інформації (наприклад, про членів родини, тварин чи предмети побуту);
- творчі: передбачають створення малюнка, постера, колажу, аплікації або міні-книжки;
- ігрові та рольові: засновані на виконанні ролей у модельованих ситуаціях, об'єднаних спільною ідеєю.

Визначальною умовою результативності будь-якого проєкту є відповідність його змісту актуальному рівню розвитку дитини, конкретність поставленої мети та наявність відчутного кінцевого продукту, який стає джерелом дитячого задоволення.

Щоб проілюструвати практичне втілення цих принципів, розглянемо три проєкти, різні за типом і рівнем складності, проте пов'язані спільною логікою поступового ускладнення завдань.

Перший проєкт орієнтований на вивчення лексики за темою «My family». Тематична лексика: mother, father, sister, brother, grandma, grandpa. Мовна модель: This is my mother. She is kind. Підсумковим продуктом проєкту є постер або малюнок родини (Family poster), що виставляється на міні-виставці для батьків.

Структура проєкту передбачає чотири послідовних етапи. На першому – вихователь організовує вступну бесіду з опорою на запитання Who is this?, що активізує наявний лексичний запас і формує пізнавальну мотивацію. На другому – дитина самостійно або з допомогою батьків створює постер чи малюнок, де зображено членів її родини. Третій етап – міні-презентація для однолітків і вихователя за моделлю: This is my family. This is my mother.... Завершальний, четвертий, етап це виставка для батьків, що слугує потужним мотиваційним стимулом і є формою партнерської взаємодії родини та ЗДО.

Другий проєкт реалізується у малих групах і присвячений темі «At the Zoo», Тематична лексика: zoo, lion, monkey, crocodile, elephant. Мовна модель: This is our Zoo. This is a lion. It is big. It can run. This is a monkey. It is small. It can climb a tree. Продуктом проєктної діяльності є спільний постер «My Zoo» з усною презентацією.

Проєкт будується за такими взаємопов'язаними етапами: спочатку проводиться бесіда вихователя (What animal is this? What can it do? Is it big or small?), далі діти спільно малюють або роблять аплікацію, де кожна дитина

зображує «свою» тварину для створення спільного зоопарку, після цього відбувається міні-презентація (This is our Zoo. This is a lion. It is big. It can run...), і завершується все виставкою постерів для батьків, причому груповий характер роботи формує навички командної взаємодії, навчає дітей домовлятися, розподіляти обов'язки та нести відповідальність за спільний результат діяльності.

Третій проєкт є рольовим, за своєю природою і найбільш наближеним до реальних комунікативних ситуацій присвячений темі «At the Shop». Тематична лексика: bread, butter, sausage, apple, eggs, banana. Мовні моделі: This is our supermarket. This is bread. This is butter. Рольовий діалог: Can I have an apple? – Here you are. Продуктом є постер-супермаркет і рольові мікродіалоги. Проєкт поєднує художню та конструктивну діяльність: діти не лише зображують продукти, а й споруджують «полиці» з картону, наклеюючи вирізані малюнки.

Реалізація охоплює п'ять етапів, що логічно поєднані між собою: спочатку відбувається вступна бесіда з демонстрацією зображень продуктів (What is it?), далі діти колективно створюють постер-«супермаркет», після чого презентують його у форматі міні-виступу (This is our Supermarket. This is bread. This is an apple...), потім беруть участь у програванні мікродіалогів із дітьми інших груп, і завершується все організацією виставки для батьків, причому четвертий етап – взаємодія між групами є особливо цінним, адже забезпечує справжнє іншомовне спілкування в природному контексті.

Три описані проєкти утворюють цілісну дидактичну систему: від індивідуального інформаційного проєкту (My Family) через груповий творчий (My Zoo) до групового рольового проєкту з міжгруповою комунікацією (My Supermarket). Така послідовність забезпечує поступове нарощування комунікативних умінь дітей.

При плануванні проєкту вихователю важливо враховувати вікові особливості дошкільників:

- 1) дитина 4-6 років не здатна тривалий час утримувати увагу на одному виді діяльності, тому проєкти в умовах ЗДО мають бути короткотривалими;
- 2) провідною діяльністю дошкільника є гра, проєктна робота повинна мати ігровий характер;
- 3) дітям необхідна яскрава мотивація та відчуття успіху від власної праці, а отже, вихователь має виступати в ролі модератора й фасилітатора, який надихає та підтримує, а не керує директивно.

Структура проєкту в ЗДО зазвичай включає шість основних складових: постановка проблеми або завдання; планування діяльності; виконання завдання та пошук рішення; створення кінцевого продукту; презентація результатів; рефлексія щодо досягнутого [2].

Роль вихователя на різних етапах є динамічною: на підготовчому він виступає організатором і натхненником, у процесі виконання – консультантом і партнером, на презентаційному – модератором і вдячним глядачем [5].

Отже, проєктна технологія є дієвим інструментом навчання англійської мови дошкільників, адже органічно відповідає їхнім потребам в активності, грі, самовираженні та спілкуванні. Вона сприяє становленню комунікативної,

соціальної та загальнокультурної компетентностей, підживлює пізнавальний інтерес і мотивацію до вивчення іноземної мови. Проекти «My Family», «My Zoo» та «My Supermarket» демонструють, що навіть на початковому рівні дошкільники спроможні створювати реальний мовленнєвий продукт, пишатися ним і ділитися ним з оточуючими.

Перший проєкт не має бути масштабним, адже цілком достатньо одного заняття, знайомої теми та нескладної мовної моделі. Важливо, щоб кожен проєкт завершувався конкретним продуктом: постером, виставкою, грою, виступом тощо.

Плануючи проєкт, вихователю варто заздалегідь продумати не лише іншомовний матеріал, а й те, як буде виглядати презентація кінцевого продукту і хто буде аудиторією для такої презентації. Батьки на виставці, діти з сусідньої групи, іншомовний «гість-іграшка» – будь-який глядач підвищує значущість роботи в очах дитини.

Щодо мови пояснень та інструктування, то на початковому рівні надавати певні пояснення або інструкції рідною мовою є доречним. Найголовніше поступово збільшувати частку англійської мови в поясненнях, запитаннях, щоб діти звикали до неї як до робочого інструмента.

Висновок. Упровадження проєктної технології перетворює заняття з англійської мови в ЗДО на живу, смислову, практично спрямовану діяльність, де кожна дитина є не пасивним споживачем знань, а активним творцем власного навчального досвіду. Перспективою подальших досліджень є створення методичних рекомендацій для працюючих вихователів щодо впровадження проєктної технології навчання на заняттях з англійської мови в ЗДО.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Купрікова С. В. Шляхи реалізації проєктної методики при навчанні іноземної мови. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2013. №4. С. 223–230.
3. Пехота О. М., Кіктенко А. З., Любарська О. М. та ін. Освітні технології : навчально-методичний посібник / за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2002. 255 с.
4. Купчак С.Б. Особливості реалізації проєктної технології навчання в початковій школі/ Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. Вип. 63. С. 95 – 98.
5. Цимбал О. М., Тягло О. В., Цимбал П. В. Проектна технологія, критичне мислення і громадянська освіта в процесі вивчення англійської мови. Початкова школа. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 109 с. (Б-ка журн. «Англійська мова та література» ; Вип. 4 (64)).